

Anton TAMARUT, *Dom ljubavi i kršćanske radosti. Teologija i duhovnost braka i obitelji. S predlošcima obiteljske molitve, Kršćanska sadašnjost – Kršćanski kulturni centar, Zagreb, 2016., 143 str.*

Izdavačka kuća Kršćanska sadašnjost i Kršćanski kulturni centar iz Zagreba izdali su ove godine novu knjigu autora prof. dr. Antona Tamaruta pod naslovom *Dom ljubavi i kršćanske radosti. Teologija i duhovnost braka i obitelji. S predlošcima obiteljske molitve*. Knjiga ima 143 stranice, a uz Predgovor i Pogovor podijeljena je na četiri dijela: 1) Vjera i smisao kršćanske ženidbe u krizi, 2) Suvremena teologija braka i obitelji, 3) Obiteljsko lice Crkve, 4) Crkveno lice obitelji. Osobit doprinos ove knjige predstavlja njezin završni dio naslovljen Predlošci obiteljske molitve.

Riječ je o vrijednoj knjizi autora koji dobro poznaje obiteljsku tematiku i koji je u tome pogledu već ostavio značajan pisani trag u našoj teološkoj literaturi. Iako je riječ o knjizi pisanoj iz perspektive dogmatičara, slobodno se može reći da je u ovom slučaju riječ o djelu duboko prožetom pastoralnim pitanjima i konkretnim izazovima. Knjiga je stoga itekako pastoralno aktualna. K tome, autor ovo djelo prožima i obogaćuje tolikim katehetskim i pedagoškim naglascima, a u njega ugrađuje i brojne duhovne poticaje.

U prvome poglavlju naslovljenom »Vjera i smisao kršćanske ženidbe u krizi« autor najprije temu braka i obitelji povezuje s temeljnom temom kršćan-

skog života, s temom vjere, i to s obzirom na suvremenu krizu vjere. Polazeći od biblijskih odredišta, autor vjeru promatra kao dinamičnu stvarnost, kao beskrajn Božji dar koji se aktualizira u dinamici bezgranične Božje naklonosti prema čovjeku, ali i čovjekova odgovora Bogu, odgovora koji može poprimati različite konture. Sva dramatičnost vjere, a onda i pitanje krize vjerskog života, sagledava se upravo u pitanju čovjekova odgovora Bogu. Vjera je dar koji obvezuje, pa je stoga i zahtjevan (usp. str. 21). Jedan od važnih odgovora na pitanje krize vjere, ali i smisla kršćanske ženidbe koji je s tim povezan, treba se prepoznati u novom govoru o ljepoti i radosti vjere. U tome pogledu, govoreći o manjkavostima odnosa suvremenog društva prema Crkvi, autor ističe: »Stoga se zbog toga danas čini osobito važnim i žurnim govoriti glasno i jasno o ljepoti i radosti vjere, uz istovremeno gorljivo izgrađivanje zajednica u kojima će se ta ljepota vjere moći vidjeti i njena radost doživjeti... Riječ je o ljepoti i radosti kojoj je autor sâm Duh Sveti i koja može postojati i u trpljenju i u boli« (str. 23). Življenje vjere u ženidbenom savezu također je podložno nesavršenosti ma ovozemaljske egzistencije te su stoga supružnici pozvani na stalan rast i napredovanje u vjerskom životu. Sa-

mo takvo shvaćanje života može otkriti ispravne i realne konture povezanosti sakramentalne stvarnosti i svih sastavnica koje donosi zajednički bračni i obiteljski život. U tome je pogledu osobito važan element eklezijalne ukorijenjenosti obitelji u život Crkve (usp. str. 36).

Drugo poglavlje, naslovljeno »Suvremena teologija braka i obitelji«, usto što najprije donosi i na suvremen način prikazuje bitne postavke katoličkog poimanja braka i obitelji, posebno lijepo ukazuje na dubinu i važnost bračne ljubavi kao stvarnosti koja, zaštićena i iznova oživotvorena sakramentom ženidbe, predstavlja nezamjenjivu oznacnicu istinskoga bračnog i obiteljskog života. Autor braku i obitelji pristupa polazeći od biblijske ukorijenjenosti u nauku o čovjeku kao slici Božjoj te u jasnoj povijesno-spasenjskoj perspektivi. Kršćansku ženidbu se promatra u službi nove stvarnosti zajedništva koje Bog želi uspostaviti sa svojim narodom. Za životno aktualiziranje ženidbe u toj perspektivi osobito je važno sagledavanje povezanosti toga sakramenta i sakramenta euharistije. »U euharistiji – sakramentu Kristove žrtve, njegova životnog predanja – bračni drugovi nalaze uvijek novu snagu i hrabrost za uzajamno prihvaćanje i potpuno predanje« (str. 58). Osobit naglasak pri kraju toga poglavlja autor stavlja na značenje i ulogu braka i obitelji u Crkvi, ali i u društvu. Obitelj je pozvana biti znakom nove stvarnosti i novih odnosa i povezanosti utemeljenih u Božjoj ljubavi i usmjere-

nih na sveopću obnovu stvorenoga. Stoga je uloga obitelji u evangelizaciji neprocjenjiva i neizostavna.

Treće poglavlje, pod naslovom »Obiteljsko lice Crkve«, posvećeno je ukazivanju na obiteljsku kvalitetu crkvenog zajedništva i ukupnoga crkvenog života. Crkva je očitovanje, tj. vidljiv izričaj zajedništva koje u sebi nosi bitno obiteljske oznake. To obiteljsko zajedništvo na poseban način dolazi do izričaja u euharistiji, središnjem slavlju Crkve (usp. str. 76). To što se u euharistiji slavi na način obiteljskoga crkvenog očitovanja u konkretnom bi životu trebalo ispunjavati želje, namjere, ali i djela i čine članova zajednice.

Na ta se razmišljanja skladno nastavlja završno četvrto poglavlje knjige naslovljeno »Crkveno lice obitelji«. To je poglavlje posvećeno ukazivanju na crkvenu dimenziju obitelji i neizostavnu unutarnju povezanost kršćanske obitelji i zajednice Crkve. Crkva kao vidljiva i otajstvena stvarnost na mnoge je načine nazočna u životu i poslanju obitelji. S druge strane obitelj je pozvana u Crkvi i u svijetu ostvarivati bitne dimenzije kršćanskog poslanja. U tome pogledu autor osobito progovara o proročkom, svećeničkom i kraljevskom dostojanstvu i poslanju obitelji. Obitelj je pozvana očitovati i svjedočiti ljepotu vjere u Crkvi i u svijetu. Autor se, u tome smislu, pri kraju knjige na vrlo upečatljiv način vraća na polazna razmišljanja i, govoreći o proročkom poslanju obitelji, ističe da je zadaća roditelja pobuđivati

istinsku vjeru, jer »uvjerljiva je, naime, samo ona vjera koja prati, osvjetljava i prožima život, pobjeđuje tamu i beznađe te životu daje razloge za radost i nade« (str. 95–96).

Posebnost su ove knjige »Predložci obiteljske molitve«, kojima ona i završava. Moglo bi se u određenom smislu govoriti o pravom malom molitvenom blagu u kojem se na sažet način predstavlja važan element molitve u obitelji, a koja je danas jedna od najzastupljenijih dimenzija obiteljskog života. Autor tako donosi predloške za »Molitve prije i poslije zajedničko-

ga obiteljskog blagovanja«, »Obiteljske službe riječi« te »Obiteljske molitve krunice«. Upravo taj dio knjige za same obitelji može i treba predstavljati logičan duhovni uvir razmišljanja koja su u knjizi ponuđena, razmišljanja koja u konačnici potiču na gajenje molitvenog zajedništva i istinskog crkvenoga obiteljskog života. U cijelosti promotrena knjiga može se prepoznati kao istinski teološko-duhovni i pastoralni vodič obiteljima, ali i svećenicima i drugim djelatnicima u pastoralu braka i obitelji u smislu njegove dubinske obnove i unapređenja.

Nikola Vranješ

Adolf POLEGUBIĆ (ur.), *Vjera, psihologija i zdravlje*, Zbornik radova, Hrvatski dušobrižnički ured, Frankfurt am Main, 2016., 246 str.

Iz tiska je izašao sedamnaesti po redu Zbornik radova s godišnjih pastoralnih skupova hrvatskih svećenika, đakona, pastoralnih suradnica i suradnika iz zapadne Europe, koje organizira Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta na Majni. U novom Zborniku, u izdanju spomenutog Ureda, predavanja su sa skupa održanog od 5. do 9. listopada 2015. godine u Kaštel Štafiliću, u Republici Hrvatskoj, na temu Vjera i duševno zdravlje – kako pomažu vjera, psihologija i medicina. Zbornik nosi naziv *Vjera, psihologija i zdravlje*, a uredio ga je dr. sc. Adolf Polegubić.

U Zborniku, koji ima 246 stranica, objavljeni su radovi prof. dr. sc. Mire

Jakovljevića »Oblikovanje zdravlja kroz duhovnost«, »Ličnost, društvo i zdravlje – poremećaji ličnosti iz spiritualne perspektive« i »Mračna noć duše: depresija i duhovnost«, prof. dr. sc. Mije Nikića »Vjera i duševno zdravlje (Kako vjedom nadvladati strah)«, »Principi biblijske psihoterapije« i »Terapeutski učinci sakramenta pokore, bolesničkog pomažanja i euharistije« i prof. em. Tomislava Ivančića »Kako rasti u vjeri«, »Moderni čovjek u potrazi za smislom života« i »Kako danas voditi duše (moderno dušobrižništvo)«.

Predgovor je napisao delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina, koji ističe uvjerenje da će